

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Ortaöğretim Genel Müdürlüğü

GÜZEL SANATLAR LİSESİ

**ÇALGI EĞİTİMİ
VİYOLA DERSİ
ÖĞRETİM PROGRAMI
9, 10, 11 ve 12. Sınıflar**

Ankara, 2016

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ.....	3
VİYOLA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN GENEL AMAÇLARI	5
VİYOLA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖĞRENCİLERE KAZANDIRMAYI HEDEFLEDİĞİ BECERİLER	6
VİYOLA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖĞRENME-ÖĞRETME YAKLAŞIMI.....	7
VİYOLA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMI.....	8
VİYOLA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASINA İLİŞKİN AÇIKLAMALAR	9
VİYOLA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAPISI	10
VİYOLA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ÜNİTE VE SÜRELERİ.....	11
9. SINIF VİYOLA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ÜNİTE, KONU VE KAZANIMLARI	13
10. SINIF VİYOLA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ÜNİTE, KONU VE KAZANIMLARI	16
11. SINIF VİYOLA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ÜNİTE, KONU VE KAZANIMLARI	19
12. SINIF VİYOLA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ÜNİTE, KONU VE KAZANIMLARI	23

GİRİŞ

Viyolanın tarihî süreci incelendiğinde, on ve on birinci yüzyıllarda “crowt” adı verilen çalgıyla oluşum ve gelişim dönemine başladığı, daha sonra “viele” denilen yaylı bir çalgıya dönüştüğü söylenilebilir. Devam eden süreçte, Romanesk ve Gotik çağlarda, Avrupa’da ön plana Orta Çağ viyolü, (medieval viol), 1510’lardan sonra da farklı yapısal özellikler ve ses gruplarını içerisinde barındıran viyoller oluşturmuştur. Rönesans ve barok dönemlerde viyoller, çalgı yapımcılarının ve bestecilerin etkisiyle gelişip genişlemiş ve 17. yüzyılın ikinci yarısından sonra keman ailesi içinde viyola olarak er almaya başlamıştır. 16 ve 18. yüzyıllar arasında repertuar açısından parlak dönemini geçiren viyola ve ataları daha sonra kemanın yaygınlaşması ile duraklama dönemine girmiştir.

1650 yılından bu yana kendi repertuarını oluşturduğu bilinen viyola, müzik tarihi sahnesinde ilk olarak oda müziği alanında kendine yer bulmuştur. Viyolanın ikinci sınıf kemancılar tarafından icra edilebilmesi, birçok besteci için oktavları katlayan, soprano ve bas ses arasını armonik açıdan tamamlayan bir enstrüman olarak görülmesi, viyola için büyük bir dezavantaj olmuştur. Viyola hakkındaki genel görüş, viyolanın hiçbir zaman solo bir çalgı olmadığı ve olmayacağı yönünde idi. Viyolanın, düşük seviyeli kemancılar tarafından icra edilmesi sebebiyle iyi viyola icracıları yetişmediği, bunun da etkisiyle yaylı çalgılar ailesinin diğer üyeleri olan keman ve çelloya göre viyola için daha az solo eser yazıldığı söylenebilir. Bu durum bir döngüye dönüşmüş, repertuarın “sözde” kısıtlılığı sebebiyle de iyi viyola icracıları az sayıda yetişmiş, bu sebeple de profesyonel viyolacılık mesleği çok geç oluşmuştur (Taş, 2009). Ancak zamanla viyolanın tonunu ve kendine özgü tınısını iyi kullanan viyolacıların ortaya çıkmasıyla viyolanın solo bir çalgı olabileceği düşüncesi tekrar önem kazanmıştır. Bu gelişmeler sonucunda, profesyonel bir viyola eğitime ihtiyaç duyulmaya başlanmıştır. Böylece ilk profesyonel viyola eğitimi dersleri, Alessandro Rolla tarafından 1808 yılında kurulmuş olan Milano Konservatuvarı’nda başlatılmıştır. 1895 yılında, Paris Konservatuvarı’nda yeni başlayanlar için viyola dersi programa alınmış, sonraki dönemde profesyonel müzik okullarında ve konservatuvarlarda viyola dersleri yaygınlaşarak artmıştır (Görgülü, 2006).

Viyola tarihinde yaşanan tüm bu gelişmelere paralel olarak ülkemizde profesyonel viyola eğitimi, Millî Eğitim Bakanlığına bağlı Güzel Sanatlar Liseleri müzik bölümü ve üniversitelerin konservatuar bölümlerinde; lisans düzeyinde ise üniversitelerin devlet konservatuarları, Güzel Sanatlar Fakülteleri ve Eğitim Fakülteleri güzel sanatlar bölümü müzik eğitimi ana bilim dallarında verilmektedir. Güzel Sanatlar Lisesi müzik bölümünde uygulanan viyola eğitimi, ilgili öğretim programının “çalgı eğitimi dersi” kapsamında ele alınmaktadır. Çalgı eğitimi, Güzel Sanatlar Lisesi müzik bölümü öğrencilerinin öz güven ve müzikal gelişimleri için önem verilmesi gereken temel boyutlardan biri olarak görülmektedir. Çalgı eğitimi ise bireye kendi yaşantısı yoluyla belirli amaçlar doğrultusunda planlı, düzenli ve yöntemli çalışarak herhangi bir çalgıyı çalma becerisi kazandırma sürecidir. Bu süreç, öğrencilere ulusal ve uluslararası eserlerden oluşan repertuar birikimi kazandırarak dinleti, konser vb. etkinliklerde becerilerini sergilemelerine olanak sağlayacaktır.

Bu bağlamda, Güzel Sanatlar Lisesi müzik bölümü programındaki çalgı eğitimi dersi ve içeriği, bu eğitimin amacına ulaşmasında önemli bir rol oynayacaktır. Bu amaçla, genelde “çal-

gı eğitimi” özelde “viyola eğitiminde” uygulanan öğretim programı ve ders materyallerinin, bu eğitim sürecinin amacına ulaşmasında önemli bir etken olduğu düşünülmektedir.

Bu düşünceden hareketle programın hazırlanmasında, viyola eğitim sürecinin tasarlanmasında ve yönlendirilmesinde önemli katkıları olan ulusal ve uluslararası viyola metot kitaplarının içerdiği eğitsel materyallerin ve eğitim-öğretim yöntemlerinin belirlenip karşılaştırılmasına yönelik çalışmalardan yararlanılmıştır. Ayrıca, öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun 14-15 yaşlarında viyola eğitimine başladığı göz önünde bulundurulmuştur. Öğrencilerin bu çalgıyla çoğunlukla hayatlarında ilk kez tanıştıkları gerçeği dikkate alındığında viyola eğitimi uygulamalarının ve ders materyallerinin daha hassas ölçütler içermesi gerektiği düşünülmektedir. Viyola Dersi Öğretim Programı, bu alanda daha önce yapılmış programlar, viyola başlangıç metotları, viyola dersini yürüten öğretmen görüşleri, eğitimde çevreden-evrene ilkesinden hareketle öğrencilerin, Türk kültür mirası içerisindeki müzik ortamında yetişmiş olduğu gerçeğinden yola çıkılarak hazırlanmıştır.

VİYOLA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN GENEL AMAÇLARI

Viyola Dersi Öğretim Programı, 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun 2. maddesinde ifade edilen Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları ile Türk Millî Eğitiminin Temel İlkeleri esas alınarak hazırlanmıştır.

Bu programla öğrencinin;

1. Viyolanın tarihî süreçteki değişim ve gelişimini açıklaması,
2. Viyolanın yapısal özelliklerini tanınması,
3. Viyola çalmada temel davranış ve becerileri kavraması ve uygulaması,
4. Viyola edebiyatı ve dönemleri hakkında bilgi sahibi olması,
5. Viyolada teknik ve müzikal gelişimini sağlamada sorumluluk bilinci kazanması,
6. Türk ve dünya müziği eserlerinden bir dağarcık oluşturması,
7. Bireysel sahne performansında kaygı düzeyini asgariye indirmesi,
8. Bireysel ve grup çalışmalarında sorumluluk bilincini geliştirmesi,
9. Türk müziğinin temel tür, biçim ve özellikleri hakkında bilgi sahibi olması,
10. Yetenek ve becerilerini konser, dinleti vb. etkinliklerde sergilemesi amaçlanmaktadır.

VIYOLA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖĞRENCİLERE KAZANDIRMAYI HEDEFLEDİĞİ BECERİLER

Viyola Dersi Öğretim Programı'yla öğrencilere kazandırılması hedeflenen beceriler aşağıda sunulmuştur.

1. Sağ ve sol el koordinasyon becerisi
2. Farklı yay çeşitleri ve tekniklerini uygulama
3. İcra (yorumlama)
4. Çok seslilik uygulamaları yapma
5. Nitelikli ses üretme
6. Deşifre
7. Sahne ve performans
8. Analitik düşünme
9. Müziksel işitme
10. Sahne ve performans
11. İş birliği
12. İletişim
13. Bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanma

VİYOLA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖĞRENME-ÖĞRETME YAKLAŞIMI

Çalgı eğitiminde öğrenme, kişinin yeteneklerine, onun biyolojik ve kültürel gelişmişliğine, müziğe ve çalgıya karşı olan ilgisine, öğrenme ortamının durumuna bağlı olabilmektedir. Her öğrencinin çalgıya ve müziğe olan yatkınlığı farklı olabileceği için, Viyola Dersi Öğretim Programında yer alan kazanımlar farklı bilişsel ve psikomotor beceriyi vurgulayacak şekilde yapılandırılmış, konular öğrencilerde müzik bilinci oluşturacak nitelikte tasarlanmıştır. Programda bilgi, beceri, değer ve tutum açısından denge gözetilmiştir. Programda yer alan bilgi, beceri ve değerlerin öğrencilere kazandırılabilmesi için aktif öğrenme yöntemlerinin ve öğretim etkinliklerinin kullanımı gerekmektedir.

Çalgı eğitimi birçok teknik ve müzikal becerinin öğrenilmesini gerektiren bir eğitim sürecidir. Öğrencilerin bu kazanımları edinebilmeleri için öğrenmeyle ilgili çeşitli taktik, teknik, beceri ve bilişsel özelliklere sahip olmaları gerekir. Öğrencilerin, bu niteliklere sahip olmaları etkili bir biçimde gerçekleştirilecek olan eğitim uygulamalarından geçmektedir. Viyola eğitimi sürecinde viyola çalmaya yönelik gerekli temel becerilerin kazanılması, büyük ölçüde öğrencilerin kendi öğrenme yollarının farkında olmasına ve kendi öğrenmelerini yönlendirebilmelerine bağlıdır. Öğrenciler çalıştıkları eserleri dinleyerek yorum ve yorumcular arasındaki farkları tespit edebilir, kendilerine ait bir yorumlama stili geliştirebilirler. Aynı zamanda çaldıkları eserlerin dönemsel özelliklerine uygun çalma tekniklerini kavrayarak yaratıcı yönlerini ortaya çıkartabilirler. Öğretmen bilgi dağıtıcı rolü yerine, öğrencilerinin anlam kurmalarına yardımcı rolünü benimsemelidir.

Sınıf ortamı, öğrencileri öğrenmeye motive etmek ve öğrencilerin konuya ilgisini çekmek için öğrenmeye uygun olarak düzenlenmelidir. Bu düzenlemenin nasıl olacağına öğretmen ve öğrenciler birlikte karar vermelidir. Öğrencilerin yeni öğrendikleri ile geçmiş yaşantılarında kazandıkları bilgileri bütünleştirmeleri ve bilgiyi anlamlandırmaları için anlamlandırma ve örgütleme stratejilerinden yararlanılabilir. Bu amaçla proje çalışmaları, tasarımıyla öğrenme, öğretmekle öğrenme, iş birlikli öğrenme yöntem ve teknikleri kullanılabilir. Eğitim ortamı, öğrencilerin öğrenme ortamıyla daha fazla etkileşimde bulunmalarına, dolayısıyla zengin öğrenme yaşantıları geçirmelerine olanak sağlayacak şekilde düzenlenmelidir. Böylece öğrenciler, daha önceki öğrendiklerini sınama, yanlışlarını düzeltme ve hatta önceki bilgilerinden vazgeçerek yerine yenilerini koyma fırsatı elde edeceklerdir. Öğretmen, öğrencilerin bireysel farklılıklarına uygun seçenekler sunmalı, yönergeler vermeli ve her öğrencinin kendi kararını kendisinin oluşturmasına yardımcı olmalıdır.

Programın uygulanmasında öğretmen tek bir öğrenme-öğretme stratejisi belirlemek zorunda değildir. Kazanımların içeriği ve öğrenciye kazandırılması hedeflenen becerilere bağlı olarak farklı öğrenme-öğretme stratejileri (buluş yoluyla öğrenme, sunuş yoluyla öğrenme, araştırma yoluyla öğrenme, tam öğrenme, iş birlikli öğrenme, yapılandırmacı öğrenme), yöntem ve teknikleri dengeli ve amacına uygun şekilde birlikte kullanılabilir.

VİYOLA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMI

Müzik öğrenimi ve öğretimini geliştirmek, yıl boyunca öğrencinin gösterdiği müzik gelişimini kavramak için müzik öğreniminin değerlendirilmesi ve ölçme sonunda elde edilen verilerin analizi oldukça önemlidir. Değerlendirme; öğretim programında yer alan kazanımlarda belirtilen bilgi, beceri ve tutumlara öğrencilerin ne oranda ulaştıklarının tespit edilmesi ve tespit edilen eksik ya da yanlış öğrenmelerin giderilmesi için önlemler alınması açısından önemlidir. Çeşitli ve çok sayıda ölçme aracı kullanılarak sistematik olarak yapılan değerlendirme sonuçları, sadece not vermek için değil; öğrencilere performansları hakkında geri bildirim verme, öğrencileri gösterebilecekleri en üst performans seviyesine ulaştırmak için motive etme, öğretim etkinliklerinin ve öğretim programının etkililiğini belirleme amacıyla kullanılabilir.

Yapılan değerlendirme çalışmalarının sürekli olması önemlidir. Öğretim öncesinde yapılan değerlendirme, öğrenci hakkında bilgi edinilmesini ve öğrenme hedeflerinin belirlenmesini; öğretim sırasında yapılan değerlendirme, öğrenci ve öğretmene geri bildirim verilmesini; öğretim sonunda yapılan değerlendirme, öğrenme hedeflerinin karşılanıp karşılanmadığı ve belirli alanlarda değişiklik yapılması gerekip gerekmediği hakkında karar vermeyi sağlayacaktır.

Değerlendirme çalışmaları; öğretim programında belirtilen kazanım, hedef ve amaçlarla örtüşmelidir. Öğretim programında öğrenmenin üç alanına (bilişsel, psikomotor ve duyuşsal) ilişkin kazanımlar bulunmaktadır. Örneğin, öğrenciler enstrümanı çalmada teknik ustalık, yorum gücü, artistik ve etkileyici iletişim, sunum becerileri, artikulasyon-ton, ritim-tempo, müziksel etki, entonasyon vb. kategorilerde yer alan becerileri edindiklerinde psikomotor; nota yazımı, enstrümana ilişkin teknik kavramları doğru kullanmayı öğrendiklerinde bilişsel; bireysel olarak ve bir grubun üyesi olarak sorumlulukla çalıştıklarında duyuşsal alana ilişkin kazanımlara ulaşmış olacaklardır. Kullanılacak ölçme aracı ve değerlendirme yaklaşımı, ölçülmek istenen becerilere ve değerlendirme sonuçlarının hangi amaçla kullanılacağına bağlı olarak belirlenmelidir. Psikomotor ve duyuşsal alanlara ilişkin kazanımların değerlendirilmesinde, dereceli puanlama anahtarı ya da derecelendirme ölçekleri şeklinde tasarlanmış gözlem formlarının yanı sıra öz ve akran değerlendirme formları kullanılabilir. Bilişsel ve psikomotor alanlara ilişkin kazanımların değerlendirilmesinde, bireysel ya da grup çalışması şeklinde tasarlanmış proje ve performans çalışmaları kullanılabilir.

Değerlendirme sonrasında performansları hakkında verilen yapıcı geri bildirimler; öğrencilerin neyin önemli olduğunu, kendilerine neyin öğretilmeye çalışıldığını ve hangi alanda gelişmek için çaba sarf etmeleri gerektiğini kavramalarını sağlayacaktır.

VİYOLA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASINA İLİŞKİN AÇIKLAMALAR

1. Programın hazırlanması aşamasında öğrencilerin özellikle çalgılarıyla duygusal anlamda bütünleşmeleri, belleklerini geliştirmeleri, seslendirme ve yorumlama yetilerini geliştirmeleri, Türk ve dünya müziğini tanıma amaçları güdülmüştür. Bu bakımdan programın uygulanmasında özellikle ünite başlıkları ve kazanımlardaki içerik sınırlamasına dikkat edilmesi gerekmektedir. Öğretmen, kazanımları gerçekleştirirken öğrencinin motivasyonunu, hazır bulunuşluk düzeyini dikkate almalıdır.

2. Öğretmen programın kazanımları ile örtüşen farklı eserleri öğrenciye verebilir. Bu durumda öğretmenin göz önünde bulundurması gereken en önemli hususlardan birisi, eserin teknik düzey olarak öğrenciye uygunluğudur. Yanlış eser seçiminin, öğrencinin başarısını olumsuz yönde etkileyeceği unutulmamalıdır. Programdaki kazanımların sıralanışı, dersin işleniş sırası olarak düşünülmelidir. Dolayısıyla seçilen eserlerin de öğrenciden beklenen kazanımlara uygun olması, öğretici özellikler taşıması gerekmektedir.

3. Dinleme çalışmalarında, öğrencilerin eserlerin müziksel ve dönem özellikleri, seslendirme yorumlama özelliklerini dikkate alarak fikir edinmeleri sağlanmalıdır. Bu programda öğrencilerin yaş grupları da dikkate alınarak popüler müziklerden yararlanılması düşünülmüştür. Dolayısıyla öğretmen, öğrencilerin taleplerini ve program kazanımlarını gözeterak farklı türlerdeki eserlerden yararlanabilir.

4. Programda konular öncelikle basitten zora, genelden özele doğru sıralandığı için, öğrenmeler birbiri üzerine sarmal öğrenme şeklinde pekişerek gerçekleşecektir. Bunların gerçekleşmesi sürecinde öğretmen öğrencilerin bilgi, beceri, yetenek ve isteklerini göz önünde bulundurarak yönlendirip rehberlik yapmalıdır. Derslerde öğrenci kazanımları tek tek ele alınarak değerlendirilmeli, kazanımlar birbirini destekleyerek pekiştirilmelidir.

5. Öğrenciler müzikte öğrendiklerini diğer konu alanlarına uygulayabilirler. Doğru şartlar altında hayat boyu öğrenme ve kariyer becerilerini geliştirmelerine katkı sağlayacak yaratıcı yeterlilikler ve beceriler edinebilirler. Müzik öğrenimi bilişsel, duyuşsal ve psikomotor becerilerin edinilmesini gerektirir. Bu bakımdan öğrencilerin bilgi, beceri ve tutumları ilişkilendirmelerine olanak sağlayacak etkinlikler tasarlanmalı ve uygulanmalıdır.

6. Müzik manevi, kültürel ve evrensel değerlerin sanat yoluyla aktarılmasında önemli bir yer tutmaktadır. Öğrenme sürecinde programda yer alan üniteler ve kazanımlarla ilişkilendirilerek tabloda sunulan değerlere ilişkin çalışma ve etkinliklere yer verilmesi önemlidir. Etkinlik ve çalışmalar planlanırken örnek olarak verilmiş konu başlıklarından yararlanılabilir.

Değerler	Konu Başlığı
Çalışkanlık	Hedef belirleme
Sorumluluk	Kendine karşı sorumluluğu
Sevgi	İnsan sevgisi
Hoşgörü	İnsanlığa karşı hoşgörü

Bu değerlerin, öğrencilere aktarılabilmesi için, öğrenme-öğretme sürecinde kullanılacak ders kitabında etkinlik, çalışma, araştırma konusu veya okuma parçası olarak yer alması sağlanmalıdır.

VİYOLA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAPISI

9, 10, 11 ve 12. sınıflar için geliştirilen programda ünite temelli yaklaşım esas alınmıştır. Programda 9. sınıf düzeyinde beş, 10. sınıf düzeyinde beş, 11. sınıf düzeyinde altı ve 12. sınıf düzeyinde altı ünite yer almaktadır. Ünitelerde yer alan konuların işlenişi sırasında dikkat edilmesi gereken hususlar, açıklama veya sınırlamalar ilgili konu başlıklarının altında verilmiştir. Kazanımlar; sınıf düzeyi, ünite numarası, konu numarası ve kazanım numarası esas alınarak numaralandırılmıştır. Kazanımlara ilişkin açıklamalar, sınırlamalar veya uyarılar kazanımı takip eden satırda italik yazı karakteriyle ifade edilmiştir.

Kazanımların yapısı aşağıda şematik olarak gösterilmiştir.

Sınıf Düzeyi	Ünite no.	Konu no.	Kazanım no.	Kazanım İfadesi	Kazanım Açıklaması
			9.5.6.2.	Fa majör dizisini çalar.	<i>Fa majör tonunda geçmişte edinilen tüm kazanımlarla karma olarak ilişkilendirilebilecek örnek etüt ve eserler seslendirilmesi sağlanmalıdır.</i>

VIYOLA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ÜNİTE VE SÜRELERİ

9. Sınıf

Üniteler	Kazanım Sayıları	Süre/Ders Saati	Oranı (%)
Viyolanın Temelleri	3	2	5
Viyola Çalmada Temel Unsurlar	8	4	11
Pozisyon ve Örnek Uygulamalar	8	6	17
Yay Teknikleri I	4	6	17
Dizi-Makamlar ve İlgili Dağarcık I	21	18	50
TOPLAM	44	36	100

10. Sınıf

Üniteler	Kazanım Sayıları	Süre/Ders Saati	Oranı (%)
Seslendirme ve Yorumlamada Temel Unsurlar	8	4	11
Yay Teknikleri II	7	5	14
Dizi-Makamlar ve İlgili Dağarcık II	21	21	59
Çok Seslilik I	4	3	8
Popüler Müzik Dağarcığı	2	3	8
TOPLAM	42	36	100

11. Sınıf

Üniteler	Kazanım Sayıları	Süre/Ders Saati	Oranı (%)
Seslendirme-Yorumlamada Farklı Çalma Biçim ve Uygulamaları I	6	10	14
III. Pozisyon ve Örnek Uygulamalar	4	10	14
Viyola Müziğinde Dönemler I	2	5	7
Dizi – Makamlar ve İlgili Dağarcık III	24	21	29
Çok Seslilik II	6	8	11
Uygulama Sergileme Dağarcığı I	6	18	25
TOPLAM	48	72	100

12. Sınıf

Üniteler	Kazanım Sayıları	Süre/Ders Saati	Oranı (%)
Seslendirme-Yorumlamada Farklı Çalma Biçim ve Uygulamaları II	4	8	11
III. Pozisyon ve Örnek Uygulamalar	4	10	14
Viyola Müziğinde Dönemler II	4	7	10
Dizi-Makamlar ve İlgili Dağarcık III	24	21	29
Çok Seslilik III	6	6	8
Uygulama Sergileme Dağarcığı II	6	20	28
TOPLAM	48	72	100

9. SINIF VİYOLA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ÜNİTE, KONU VE KAZANIMLARI

9.1. VİYOLANIN TEMELLERİ

9.1.1. Viyolanın Tarihî Süreci

9.1.1.1. Viyolanın tarihî gelişimini açıklar.

a) Viyolanın tarihî süreçte üstlendiği rol ve fiziksel değişimi açıklanmalıdır.

b) Viyolanın Türk müziğine girişi ve Türk müziğinde tarihî süreçte nasıl kullanıldığı konusunda bilgi verilmelidir.

9.1.2. Viyola ve Yayın özellikleri

9.1.2.1. Viyolanın yapısal özelliklerini tanır.

Viyolanın anahtarı, telleri, akort düzeni açıklanmalıdır.

9.1.2.2. Yayın yapısal özelliklerini tanır.

9.2. VİYOLA ÇALMADA TEMEL UNSURLAR

9.2.1. Viyola Çalmada Temel Davranışlar / Hazır Bulunuşluk

9.2.1.1. Viyola ve yayın doğru teknikle tutuşunu ifade eder.

Viyola çalmada duruş, kol ve ellerin konumu, görevleri anlatılmalıdır.

9.2.1.2. Viyola ve yayın doğru teknikle tutuşunu gösterir.

9.2.2. Viyolada Ses Üretimi

9.2.2.1. Yay teller üzerinde düzgün çeker ve iter.

9.2.2.2. Yay teller üzerinde eşit baskılı hareket uygular.

9.2.2.3. Viyolada yayın her bölümünde nitelikli ses üretir.

9.2.3. Viyolada Yay Şekilleri

9.2.3.1. Yayın farklı bölümlerini tanır.

9.2.3.2. Yayın bütünü kullanır.

9.2.3.3. Yayın farklı bölümlerinde çalar.

9.3.1. POZİSYON VE ÖRNEK UYGULAMALAR

Terimler: Pozisyon, do majör, çargâh

9.3.1. Viyolada I. Pozisyon

9.3.1.1. Viyolada I. pozisyon kavramını açıklar.

9.3.1.2. Viyolada I. pozisyonda tüm tellerde parmaklarını doğru seslere basar.

La, re, sol ve do tellerinde I. pozisyonda tüm parmakların doğru konumlandırılmasına dikkat edilmelidir.

9.3.2. Do Majör Dizisi

9.3.2.1. I. pozisyonda do majör dizisini açıklar.

9.3.2.2. I. pozisyonda do majör dizisini çalar.

9.3.2.3. I. pozisyonda do majör tonunda örnek eser ve etütler çalar.

9.3.3. Çargâh Makamı

9.3.3.1. I. pozisyonda çargâh dizisini açıklar.

9.3.3.2. I. pozisyonda çargâh dizisini çalar.

9.3.3.3. I. pozisyonda çargâh makamında örnek eser ve etütler çalar.

9.4. YAY TEKNİKLERİ I

Terimler: Detaşe, legato (bağlı)

9.4.1. Detaşe (Ayrı) Çalma Tekniği

9.4.1.1. Detaşe çalma tekniğini açıklar.

9.4.1.2. Eser ve etütlerde detaşe çalma tekniğinin özelliklerini uygular.

9.4.2. Legato (Bağlı) Çalma Tekniği

9.4.2.1. Legato çalma tekniğini açıklar.

9.4.2.2. Eser ve etütlerde legato çalma tekniğinin özelliklerini uygular.

9.5. DİZİ-MAKAMLAR ve İLGİLİ DAĞARCIK I

Terimler: Sol majör, rast, mi minör, la minör, hüseyini, buselik, fa majör, re minör

9.5.1. Sol Majör Dizisi

9.5.1.1. Sol majör dizisini açıklar.

9.5.1.2. Sol majör dizisini çalar.

Sol majör tonunda geçmişte edinilen tüm kazanımlarla karma olarak ilişkilendirilebilecek örnek etüt ve eserler seslendirilmesi sağlanmalıdır.

9.5.1.3. Sol majör tonunda eser ve etütler çalarak dağarcık oluşturur.

9.5.2. Buselik Makamı

9.5.2.1. Buselik makamını açıklar.

9.5.2.2. Buselik makamı dizisini çalar.

Buselik makamında geçmişte edinilen tüm kazanımlarla karma olarak ilişkilendirilebilecek örnek etüt ve eserler seslendirilmesi sağlanmalıdır.

9.5.2.3. Buselik makamında eserler çalarak dağarcık oluşturur.

9.5.3. Mi Minör Dizisi

9.5.3.1. Mi minör dizisini açıklar.

9.5.3.2. Mi minör dizisini çalar.

a) Mi minör tonunda geçmişte edinilen tüm kazanımlarla karma olarak ilişkilendirilebilecek örnek etüt ve eserler seslendirilmesi sağlanmalıdır.

b) Re diyez sesi için birinci parmağın geri çekilerek kullanılabileceği açıklanmalıdır.

9.5.3.3. Mi minör tonunda eser ve etütler çalarak dağarcık oluşturur.

9.5.4. La Minör Dizisi

9.5.4.1. La minör dizisini açıklar.

9.5.4.2. La minör dizisini çalar.

La minör tonunda geçmişte edinilen tüm kazanımlarla karma olarak ilişkilendirilebilecek örnek etüt ve eserler seslendirilmesi sağlanmalıdır.

9.5.4.3. La minör tonunda eser ve etütler çalarak dağarcık oluşturur.

9.5.5. Kürdi Makamı

9.5.5.1. Kürdi makamını açıklar.

9.5.5.2. Kürdi makamı dizisini çalar.

Kürdi makamında geçmişte edinilen tüm kazanımlarla karma olarak ilişkilendirilebilecek örnek etüt ve eserler seslendirilmesi sağlanmalıdır.

9.5.5.3. Kürdi makamında eserler çalarak dağarcık oluşturur.

9.5.6. Fa Majör Dizisi

9.5.6.1. Fa majör dizisini açıklar.

9.5.6.2. Fa majör dizisini çalar.

a) Fa majör tonunda geçmişte edinilen tüm kazanımlarla karma olarak ilişkilendirilebilecek örnek etüt ve eserler seslendirilmesi sağlanmalıdır.

b) La telinde 4. parmak uzatma kullanılarak açıklanmalıdır.

9.5.6.3. Fa majör tonunda eser ve etütler çalarak dağarcık oluşturur.

9.5.7. Re Minör Dizisi

9.5.7.1. Re minör dizisini açıklar.

9.5.7.2. Re minör dizisini çalar.

Re minör tonunda geçmişte edinilen tüm kazanımlarla karma olarak ilişkilendirilebilecek örnek etüt ve eserler seslendirilmesi sağlanmalıdır.

9.5.7.3. Re minör tonunda eser ve etütler çalarak dağarcık oluşturur.

10. SINIF VİYOLA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ÜNİTE, KONU VE KAZANIMLARI

10.1. SESLENDİRME VE YORUMLAMADA TEMEL UNSURLAR

Terimler: Eser, etüt, hız, ince ayırım, anlatım

10.1.1. Viyola Çalmada Hız Değişimleri

10.1.1.1. Eser ve etüt seslendirmede hız değişimlerinin önemini açıklar.
Hız terimlerini belirtmekte kullanılan sembol ve işaretlerin anlam ve kullanımları üzerinde durulmalıdır.

10.1.1.2. Eser ve etütleri hız özelliklerine uygun çalar.

10.1.2. Viyola Çalmada Nüans

10.1.2.1. Eser ve etüt seslendirmede nüansların önemini açıklar.
Nüans terimlerini belirtmekte kullanılan sembol ve işaretlerin anlam ve kullanımları üzerinde durulmalıdır.

10.1.2.2. Eser ve etütleri nüans özelliklerine uygun çalar.

10.1.3. Viyola Çalmada Anlatım Terimleri

10.1.3.1. Eser ve etüt seslendirmede anlatımın önemini açıklar.
Anlatım ve ifadelendirme terimlerini belirtmekte kullanılan sembol ve işaretlerin anlam ve kullanımları üzerinde durulmalıdır.

10.1.3.2. Eser ve etütleri anlatım ifadelerinin özelliklerine uygun çalar.

10.1.4. Müzikalite ve Yorumlama

10.1.4.1. Müzikalitenin - yorumlamanın eser ve etüt seslendirmedeki önemini açıklar.

Eser yorumlamada–seslendirmede hız, nüans ve anlatım ifadelerinin birlikte etkili kullanımının önemi vurgulanmalıdır.

10.1.4.2. Hız, nüans ve anlatım ifadelerini uygulayarak eser ve etütleri seslendirir.

10.2. YAY TEKNİKLERİ II

Terimler: Martele, staccato

10.2.1. Martele Çalma Tekniği

10.2.1.1. Martele çalma tekniğini açıklar.

10.2.1.2. Eser ve etütlerde martele çalma tekniğinin özelliklerini uygular.

10.2.2. Staccato Çalma Tekniği

10.2.2.1. Staccato çalma tekniğini açıklar.

10.2.2.2. Eser ve etütlerde staccato çalma tekniğinin özelliklerini uygular.

10.2.3. Karma Yay Teknikleri

10.2.3.1. Öğrendiği tüm yay tekniklerini birbirleriyle ilişkilendirerek açıklar.

10.2.3.2. Eser ve etütlerde farklı yay tekniklerini uygular.

10.2.3.3. Eser ve etütlerde farklı yay tekniklerini uygulayarak nitelikli ses üretir.

10.3. DİZİ-MAKAMLAR VE İLGİLİ DAĞARCIK II

Terimler: Segâh, re majör, si minör, kürdi, si bemol majör, sol minör, nihavent

10.3.1. Rast Makamı

Konu Açıklaması: Rast makamında geçmiş kazanımlarla ilişkilendirilebilecek Türk halk müziği (halay, zeybek, türkü vb.), Türk sanat müziği (şarkı, peşrev, saz semaisi, sirtö, longa vb.) eser örneklerine yer verilmelidir. İlgili makama ait dizi ve eserler Türk müziğinde “yerinden çalma”, “1 ses” “4 ses” gibi ifadelerle adlandırılan transpoze uygulamalarla pekiştirilmelidir.

10.3.1.1. Rast makamını açıklar.

10.3.1.2. Rast makamı dizisini çalar.

10.3.1.3. Rast makamında eserler çalarak dağarcık oluşturur.

10.3.2. Re Majör Dizisi

10.3.2.1. Re majör dizisini açıklar.

10.3.2.2. Re majör dizisini çalar.

Re majör tonunda geçmişte edinilen tüm kazanımlarla karma olarak ilişkilendirilebilecek örnek etüt ve eserler seslendirilmesi sağlanmalıdır.

10.3.2.3. Re majör tonunda etüt ve eserler çalarak dağarcık oluşturur.

10.3.3. Si Minör Dizisi

10.3.3.1. Si minör dizisini açıklar.

Minör dizilerdeki armonik, melodik kavramları açıklanarak örnekler uygulanmalıdır.

10.3.3.2. Si minör dizisini çalar.

Si minör tonunda geçmişte edinilen tüm kazanımlarla karma olarak ilişkilendirilebilecek örnek etüt ve eserler seslendirilmesi sağlanmalıdır.

10.3.3.3. Si minör tonunda etüt ve eserler çalarak dağarcık oluşturur.

10.3.4. Uşşak Makamı

Konu Açıklaması: Uşşak makamında geçmiş kazanımlarla ilişkilendirilebilecek Türk halk müziği (halay, zeybek, türkü vb.), Türk sanat müziği (şarkı, peşrev, saz semaisi, sirtö, longa vb.) eser örneklerine yer verilmelidir. İlgili makama ait dizi ve eserler Türk müziğinde “yerinden çalma”, “1 ses” “4 ses” gibi ifadelerle adlandırılan transpoze uygulamalarla pekiştirilmelidir.

10.3.4.1. Uşşak makamını açıklar.

10.3.4.2. Uşşak makamı dizisini çalar.

10.3.4.3. Uşşak makamında eserler çalarak dağarcık oluşturur.

10.3.5. Si Bemol Majör Dizisi

10.3.5.1. Si bemol majör dizisini açıklar.

10.3.5.2. Si bemol majör dizisi çalar.

Si bemol majör tonunda geçmişte edinilen tüm kazanımlarla karma olarak ilişkilendirilebilecek örnek etüt ve eserler seslendirilmesi sağlanmalıdır.

10.3.5.3. Si bemol majör tonunda etüt ve eserler çalarak dağarcık oluşturur.

10.3.6. Sol Minör Dizisi

10.3.6.1. Sol minör dizisini açıklar.

Minör dizilerdeki armonik, melodik kavramlar açıklanarak örnekler uygulanmalıdır.

10.3.6.2. Sol minör dizisini çalar.

Sol minör tonunda geçmişte edinilen tüm kazanımlarla karma olarak ilişkilendirilebilecek örnek etüt ve eserler seslendirilmesi sağlanmalıdır.

10.3.6.3. Sol minör tonunda etüt ve eserler çalarak dağarcık oluşturur.

10.3.7. Hüseyini Makamı

Konu Açıklaması: Hüseyini makamında geçmiş kazanımlarla ilişkilendirilebilecek Türk halk müziği (halay, zeybek, türkü vb.) Türk sanat müziği (şarkı, peşrev, saz semaisi, sirtö, longa vb.) eser örneklerine yer verilmelidir. İlgili makama ait dizi ve eserler Türk müziğinde “yerinden çalma”, “1 ses” “4 ses” gibi ifadelerle adlandırılan transpoze uygulamalarla pekiştirilmelidir.

10.3.7.1. Hüseyini makamını açıklar.

10.3.7.2. Hüseyini makamı dizisini çalar.

10.3.7.3. Hüseyini makamında eserler çalarak dağarcık oluşturur.

10.4. ÇOK SESLİLİK I

10.4.1. Çift Ses Çalma

10.4.1.1. Çok seslendirmede çift seslilik kavramını açıklar.

Çok seslendirmenin unsurlarından biri olan çift sesin viyola çalmadaki beceri ve müzikaliteye olan katkısı üzerinde durulmalıdır.

10.4.1.2. Çift sesli etüt ve eser çalar.

10.4.2. Eşlikli Çalma

10.4.2.1. Çok seslendirmede eşlikli çalmanın önemini açıklar.

Çok seslendirmenin unsurlarından biri olan eşlikli (iki viyola, vb.) eser çalmanın viyola çalmadaki beceri ve müzikaliteye olan katkısı vurgulanmalıdır.

10.4.2.2. Eşlikli etüt ve eser çalar.

10.5. POPÜLER MÜZİK DAĞARCIĞI

Terimler: Popüler müzik

10.5.1. Popüler Müzikler

10.5.1.1. Popüler müzikleri tanıır.

10.5.1.2. Popüler müziklerden örnek eserler çalar.

Yetişme çağındaki gençlerin ilgi duyabileceği popüler eserlere (pop, caz, tango vb.) geçmişte edinilen tüm kazanımlarla karma olarak pekiştirecek biçimde yer verilerek dağarcık oluşturulması sağlanmalıdır.

11. SINIF VİYOLA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ÜNİTE, KONU VE KAZANIMLARI

11.1. SESLENDİRME-YORUMLAMADA FARKLI ÇALMA BİÇİM VE UYGULAMALARI I

Terimler: Appogiature, mordan, çarpma, tril, grupetto, vibrato, pizzicato

11.1.1. Süsleme Çeşitleri

11.1.1.1. Viyola müziğinde kullanılan temel süsleme çeşitlerini açıklar.

11.1.1.2. Temel süsleme çeşitlerini eser ve etütlerde uygular.

Appogiature (abantı), mordan, çarpma, tril, grupetto (kümecik) süsleme çeşitlerinin eser ve etütler içerisinde uygulanması sağlanmalıdır.

11.1.2. Vibrato Tekniği

11.1.2.1. Vibrato tekniğinin eser yorumlamadaki önemini açıklar.

Vibratonun tamamen oturması için uzun bir süreç gerektiği ve devamlı tekrarlanması gerektiği vurgulanmalıdır.

11.1.2.2. Eser ve etütlerde vibrato tekniğini uygular.

11.1.3. Pizzicato Tekniği

11.1.3.1. Pizzicato tekniğinin eser yorumlamadaki önemini açıklar.

11.1.3.2. Eser ve etütlerde sağ el pizzicato tekniğini uygular.

11.2. III. POZİSYON VE ÖRNEK UYGULAMALAR

11.2.1. Viyolada III. Pozisyon

11.2.1.1. Viyolada III. pozisyon kavramını açıklar.

11.2.1.2. Viyolada III. pozisyonda tüm tellerde parmaklarını doğru seslere basar.

La, re, sol ve do tellerinde III. pozisyonda tüm parmakların doğru konumlandırılması sağlanmalıdır.

11.2.1.3. Eser ve etütlerde III. pozisyon konumunu uygular.

11.2.2. Karma Pozisyonlar (I – III)

11.2.2.1. III. pozisyon ve I. pozisyon konumlarını karma olarak eser ve etütlerde uygular.

III. pozisyon ve I. pozisyon içeren etüt ve eserlerin öğrencinin dağarcığına kazandırılması sağlanmalıdır.

11.3. VİYOLA MÜZİĞİNDE DÖNEMLER I

Terimler: Barok Dönemi

11.3.1. Barok Dönem Viyola Müziği

11.3.1.1. Barok dönemin müziksel özelliklerini açıklar.

Barok dönemin bestecileri, müziksel özellikleri bu süreçte viyolanın tarihi gelişimi ile ilişkilendirilerek açıklanmalıdır.

11.3.1.2. Barok döneme ait eser ve etütleri özelliklerine uygun çalar.

11.4. DİZİ - MAKAMLAR ve İLGİLİ DAĞARCIK III

Terimler: Nihavent, hicaz, la majör, fa diyez minör, nikriz, mi bemol majör, do minör, karcıgar

11.4.1. Nihavent Makamı

Konu Açıklaması: Nihavent makamında geçmiş kazanımlarla ilişkilendirilebilecek Türk halk müziği (halay, zeybek, türkü vb.) Türk sanat müziği (şarkı, peşrev, saz semaisi, sirtö, longa vb.) eser örneklerine yer verilmelidir. İlgili makama ait dizi ve eserler Türk müziğinde “yerinden çalma”, “1 ses” “4 ses” gibi ifadelerle adlandırılan transpoze uygulamalarla pekiştirilmelidir.

11.4.1.1. Nihavent makamını açıklar.

11.4.1.2. Nihavent makamı dizisini çalar.

11.4.1.3. Nihavent makamında eserler çalarak dağarcık oluşturur.

11.4.2. Hicaz Makamı

Konu Açıklaması: Hicaz makamında geçmiş kazanımlarla ilişkilendirilebilecek Türk halk müziği (halay, zeybek, türkü vb.) Türk sanat müziği (şarkı, peşrev, saz semaisi, sirtö, longa vb.) eser örneklerine yer verilmelidir. İlgili makama ait dizi ve eserler Türk müziğinde “yerinden çalma”, “1 ses” “4 ses” gibi ifadelerle adlandırılan transpoze uygulamalarla pekiştirilmelidir.

11.4.2.1. Hicaz makamını açıklar.

11.4.2.2. Hicaz makamı dizisini çalar.

11.4.2.3. Hicaz makamında eserler çalarak dağarcık oluşturur.

11.4.3. La Majör Dizisi

11.4.3.1. La majör dizisini açıklar.

11.4.3.2. La majör dizi çalar.

La majör tonunda geçmişte edinilen tüm kazanımlarla karma olarak ilişkilendirilebilecek örnek etüt ve eserler seslendirilmesi sağlanmalıdır.

11.4.3.3. La majör tonunda etüt ve eserler çalarak dağarcık oluşturur.

11.4.4. Fa Diyez Minör Dizisi

11.4.4.1. Fa diyez minör dizisini açıklar.

Minör dizilerdeki armonik, melodik kavramları açıklanarak örnekler uygulanmalıdır.

11.4.4.2. Fa diyez minör dizisini çalar.

Fa diyez minör tonunda geçmişte edinilen tüm kazanımlarla karma olarak ilişkilendirilebilecek örnek etüt ve eserler seslendirilmesi sağlanmalıdır.

11.4.4.3. Fa diyez minör tonunda etüt ve eserler çalarak dağarcık oluşturur.

11.4.5. Nikriz Makamı

Konu Açıklaması: Nikriz makamında geçmiş kazanımlarla ilişkilendirilebilecek Türk halk müziği (halay, zeybek, türkü vb.) Türk sanat müziği (şarkı, peşrev, saz semaisi, sirtö, longa vb.) eser örneklerine yer verilmelidir. İlgili makama ait dizi ve eserler Türk müziğinde “yerinden çalma”, “1 ses” “4 ses” gibi ifadelerle adlandırılan transpoze uygulamalarla pekiştirilmelidir.

11.4.5.1. Nikriz makamını açıklar.

11.4.5.2. Nikriz makamı dizisini çalar.

11.4.5.3. Nikriz makamında eserler çalarak dağarcık oluşturur.

11.4.6. Mi Bemol Majör Dizisi

11.4.6.1. Mi bemol majör dizisini açıklar.

11.4.6.2. Mi bemol majör dizisini çalar.

Mi bemol majör tonunda geçmişte edinilen tüm kazanımlarla karma olarak ilişkilendirilebilecek örnek etüt ve eserler seslendirilmesi sağlanmalıdır.

11.4.6.3. Mi bemol majör tonunda etüt ve eserler çalarak dağarcık oluşturur.

11.4.7. Do Minör Dizisi

11.4.7.1. Do minör dizisini açıklar.

Minör dizilerdeki armonik, melodik kavramlar açıklanarak örnekler uygulanmalıdır.

11.4.7.2. Do minör dizisini çalar.

Do minör tonunda geçmiş kazanımlarla ilişkilendirilebilecek örnek etüt ve eserler seslendirilmesi sağlanmalıdır.

11.4.7.3. Do minör tonunda etüt ve eserler çalarak dağarcık oluşturur.

11.4.8. Karcıgar Makamı

Konu Açıklaması: Karcıgar makamında geçmiş kazanımlarla ilişkilendirilebilecek Türk halk müziği (halay, zeybek, türkü vb.) Türk sanat müziği (şarkı, peşrev, saz semaisi, sirtö, longa vb.) eser örneklerine yer verilmelidir. İlgili makama ait dizi ve eserler Türk müziğinde “yerinden çalma”, “1 ses” “4 ses” gibi ifadelerle adlandırılan transpoze uygulamalarla pekiştirilmelidir.

11.4.8.1. Karcıgar makamını açıklar.

11.4.8.2. Karcıgar makamı dizisini çalar.

11.4.8.3. Karcıgar makamında eserler çalarak dağarcık oluşturur.

11.5. ÇOK SESLİLİK II

11.5.1. Akor ve Çift Ses Çalma

11.5.1.1. Akor kavramını açıklar.

Çok seslendirmenin unsurlarından biri olan akorun, viyola çalmadaki beceri ve müzikaliteye olan katkısı vurgulanmalıdır.

11.5.1.2. Etüt ve eserlerde üç sesli akor çalar.

11.5.1.3. Etüt ve eserlerde dört sesli akor çalar.

11.5.1.4. Boş tel kullanarak III. pozisyonda çift ses çalar.

11.5.2. Eşlikli Çalma

11.5.2.1. Çok seslendirmede eşlikli çalmanın önemini açıklar.

Çok seslendirmenin unsurlarından biri olan eşlikli eser çalmanın viyola çalmadaki beceri ve müzikaliteye olan katkısı üzerinde durulmalıdır.

11.5.2.2. Eşlikli etüt ve eserler çalar.

a) Öğrencinin eşlikli çalabileceği dağarcık oluşturması sağlanmalıdır.

b) Eşlikli çalışmalar viyola - viyola, viyola-çello, viyola - piyano, viyola-gitar vb. ikililer şeklinde gerçekleştirilmelidir.

11.6. UYGULAMA SERGİLEME DAĞARCIGI I

11.6.1. Türk Müziği

11.6.1.1. Türk müzik türlerini açıklar.

11.6.1.2. Türk müziklerinden örnek eserler çalar.

Türkü, zeybek, sirto, peşrev vb. Türk müziği örnekleri önceki kazanımlarla pekiştirilerek, konser, dinleti vb. etkinliklerde sergilenecek dağarcık oluşturulması sağlanmalıdır.

11.6.2. Klasik Batı Müziği

11.6.2.1. Klasik Batı müziği türlerine ait örnekleri açıklar.

11.6.2.2. Klasik Batı müziği türlerine ait eserler çalar.

Sonat, Menüet vb. Batı müziği örnekleri önceki kazanımlarla karma olarak pekiştirilerek, konser, dinleti vb. etkinliklerde sergilenecek dağarcık oluşturulması sağlanmalıdır.

11.6.3. Popüler Müzikler

11.6.3.1. Popüler müzikleri tartışarak yorumlar.

11.6.3.2. Popüler müziklerden örnek eserler çalar.

Pop, caz, tango vb. popüler müzik örnekleri geçmişte edinilen tüm kazanımlarla karma olarak pekiştirilerek konser, dinleti, vb. etkinliklerde sergilenecek dağarcık oluşturulması sağlanmalıdır.

12. SINIF VİYOLA DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ÜNİTE, KONU VE KAZANIMLARI

12.1. SESLENDİRME-YORUMLAMADA FARKLI ÇALMA BİÇİM VE UYGULAMALARI II

Terimler: Tonalite, flageolet.

12.1.1. Tonalite-Nitelikli Ses Üretme

12.1.1.1. Viyolada çaldığı sesin tonalitesine dikkat ederek öğrendiği dizilerle nitelikli ses üretir.

Dizilerde, farklı ritimsel öğeler kullanılmalıdır.

12.1.1.2. Öğrendiği dizileri yayın farklı bölümlerinde nitelikli ses üreterek çalar.

12.1.2. Flageolet Çalma Tekniği

12.1.2.1. Flageolet çalma tekniğini açıklar.

12.1.2.2. Eser ve etütlerde flageolet çalma tekniğinin özelliklerini uygular.

Flageolet tekniği, sonraki kazanımlarla tekrarlanarak pekiştirilmelidir.

12.2. II. POZİSYON VE ÖRNEK UYGULAMALAR

12.2.1. Viyolada II. Pozisyon

12.2.1.1. Viyolada II. pozisyon kavramını açıklar.

12.2.1.2. Viyolada II. pozisyonda tüm tellerde parmaklarını doğru seslere basar.

La, re, sol ve do tellerinde II. pozisyonda tüm parmakların doğru konumlandırılması sağlanmalıdır.

12.2.1.3. Eser ve etütlerde II. pozisyon konumunu uygular.

12.2.2. Karma Pozisyonlar (I – II - III)

12.2.2.1. II. pozisyon, III. pozisyon ve I.pozisyon konumlarını karma olarak eser ve etütlerde uygular.

I, II, III. pozisyon içeren etüt ve eserler öğrencinin dağarcığına kazandırılmalıdır.

12.3. VİYOLA MÜZİĞİNDE DÖNEMLER II

Terimler: Klasik Dönem, sonat, sonatin.

12.3.1. Klasik Dönem Viyola Müziği

12.3.1.1. Klasik dönemin müziksel özelliklerini açıklar.

Klasik dönemin bestecilerinin müziksel özellikleri bu süreçte viyolanın tarihî gelişimi ile ilişkilendirilerek açıklanmalıdır.

12.3.1.2. Klasik dönem viyola müziğinde sonat biçiminin genel özelliklerini açıklar.

Klasik dönem sonatları ile beraber daha küçük bir form olan “sonatin” biçimi de öğrencilere gösterilmelidir.

12.3.1.3. Klasik dönem sonat biçiminden eserleri özelliklerine göre çalar.

12.3.1.4. Klasik döneme ait eser veya etütleri özelliklerine uygun çalar.

12.4. DİZİ-MAKAMLAR ve İLGİLİ DAĞARCIK IV

Terimler: Kürdilihicazkâr, mi majör, do diyez minör, hüzzam, la bemol majör, fa minör, saba.

12.4.1. Saba Makamı

Konu Açıklaması: Saba makamında geçmiş kazanımlarla ilişkilendirilebilecek Türk halk müziği (halay, zeybek, türkü vb.) Türk sanat müziği (şarkı, peşrev, saz semaisi, sirtö, longa vb.) eser örneklerine yer verilmelidir. İlgili makama ait dizi ve eserler Türk müziğinde “yerinden çalma”, “1 ses” “4 ses” gibi ifadelerle adlandırılan transpoze uygulamalarla pekiştirilmelidir.

12.4.1.1. Saba makamını açıklar.

12.4.1.2. Saba makamı dizisini çalar.

12.4.1.3. Saba makamında eserler çalarak dağarcık oluşturur.

12.4.2. Segâh Makamı

Konu Açıklaması: Segâh makamında geçmiş kazanımlarla ilişkilendirilebilecek Türk halk müziği (halay, zeybek, türkü vb.) Türk sanat müziği (şarkı, peşrev, saz semaisi, sirtö, longa vb.) eser örneklerine yer verilmelidir. İlgili makama ait dizi ve eserler Türk müziğinde “yerinden çalma”, “1 ses” “4 ses” gibi ifadelerle adlandırılan transpoze uygulamalarla pekiştirilmelidir.

12.4.2.1. Segâh makamını açıklar.

12.4.2.2. Segâh makamı dizisini çalar.

12.4.2.3. Segâh makamında eserler çalarak dağarcık oluşturur.

12.4.3. Kürdilihicazkâr Makamı

Konu Açıklaması: Kürdilihicazkâr makamında geçmiş kazanımlarla ilişkilendirilebilecek Türk halk müziği (halay, zeybek, türkü vb.) Türk sanat müziği (şarkı, peşrev, saz semaisi, sirtö, longa vb.) eser örneklerine yer verilmelidir. İlgili makama ait dizi ve eserler Türk müziğinde “yerinden çalma”, “1 ses” “4 ses” gibi ifadelerle adlandırılan transpoze uygulamalarla pekiştirilmelidir.

12.4.3.1. Kürdilihicazkâr makamını açıklar.

12.4.3.2. Kürdilihicazkâr makamı dizisini çalar.

12.4.3.3. Kürdilihicazkâr makamında eserler çalarak dağarcık oluşturur.

12.4.4. Mi Majör Dizisi

12.4.4.1. Mi majör dizisini açıklar.

12.4.4.2. Mi majör dizisini çalar.

Mi majör tonunda geçmişte edinilen tüm kazanımlarla karma olarak ilişkilendirilebilecek örnek etüt ve eserler seslendirilir.

12.4.4.3. Mi majör tonunda etüt ve eserler çalarak dağarcık oluşturur.

12.4.5. Do Diyez Minör Dizisi

12.4.5.1. Do diyez minör dizisini açıklar.

Minör dizilerdeki armonik, melodik kavramları açıklanarak örnekler uygulanmalıdır.

12.4.5.2. Do diyez minör dizisini çalar.

12.4.5.3. Do diyez minör tonunda etüt ve eserler çalarak dağarcık oluşturur.

Do diyez minör tonunda geçmişte edinilen tüm kazanımlarla karma olarak ilişkilendirilebilecek örnek etüt ve eserler seslendirilmesi sağlanmalıdır.

12.4.6. Hüzam Makamı

Konu Açıklaması: Hüzam makamında geçmiş kazanımlarla ilişkilendirilebilecek Türk halk müziği (halay, zeybek, türkü vb.) Türk sanat müziği (şarkı, peşrev, saz semaisi, sirtö, longa vb.) eser örneklerine yer verilmelidir. İlgili makama ait dizi ve eserler Türk müziğinde “yerinden çalma”, “1 ses” “4 ses” gibi ifadelerle adlandırılan transpoze uygulamalarla pekiştirilmelidir.

12.4.6.1. Hüzam makamını açıklar.

12.4.6.2. Hüzam makamı dizisini çalar.

12.4.6.3. Hüzam makamında eserler çalarak dağarcık oluşturur.

12.4.7. La Bemol Majör Dizisi

12.4.7.1. La bemol majör dizisini açıklar.

12.4.7.2. La bemol majör dizisini çalar.

La bemol majör tonunda geçmişte edinilen tüm kazanımlarla karma olarak ilişkilendirilebilecek örnek etüt ve eserler seslendirilmesi sağlanmalıdır.

12.4.7.3. La bemol majör tonunda etüt ve eserler çalarak dağarcık oluşturur.

12.4.8. Fa Minör Dizisi

12.4.8.1. Fa minör dizisini açıklar.

Minör dizilerdeki armonik, melodik kavramlar açıklanarak örnekler uygulanmalıdır.

12.4.8.2. Fa minör dizisini çalar.

12.4.8.3. Fa minör tonunda etüt ve eserler çalarak dağarcık oluşturur.

Fa minör tonunda geçmişte edinilen tüm kazanımlarla karma olarak ilişkilendirilebilecek örnek etüt ve eserler seslendirilir.

12.5. ÇOK SESLİLİK III

12.5.1. Akor ve Çift Ses Çalma

12.5.1.1. Akor kavramını açıklar.

12.5.1.2. Etüt veya eserlerde üç sesli akor çalar.

12.5.1.3. Etüt veya eserlerde dört sesli akor çalar.

12.5.1.4. Boş tel kullanarak I.-II.- III. pozisyonda çift ses çalar.

12.5.2. Eşlikli Çalma

12.5.2.1. Çok seslendirmede eşlikli çalmanın önemini açıklar.

12.5.2.2. Eşlikli etüt ve eserler çalar.

a) *Önceki çok seslilik kazanımlarıyla ilişkili örnek eserlere yer verilmelidir.*

b) *Öğrencinin seviyesine uygun eşlikli çalabileceği dağarcık oluşturması sağlanmalıdır.*

c) *Eşlikli çalışmalar viyola-viyola, viyola-çello, viyola-piyano, viyola-gitar, viyola-kanun, viyola-ut vb. ikililer şeklinde gerçekleştirilmelidir.*

12.6. UYGULAMA SERGİLEME DAĞARCIGI II

Terimler: Türkü, zeybek, sirtö, peşrev.

12.6.1. Türk Müziği

12.6.1.1. Türk müzik türlerini tartışarak yorumlar.

12.6.1.2. Türk müzik türlerinden örnek eserler çalar.

Türkü, zeybek, sirtö, peşrev vb. Türk müziği örnekleri, geçmişte edinilen tüm kazanımlarla karma olarak pekiştirilerek konser, dinleti vb. etkinliklerde sergilenecek dağarcık oluşturulması sağlanmalıdır.

12.6.2. Klasik Batı Müziği

12.6.2.1. Klasik Batı müziği türlerini ait örnekleri açıklar.

12.6.2.2. Klasik Batı müziği türlerinden örnek eserler çalar.

Sonat, sonatin, süit vb. klasik Batı müziği örnekleri geçmişte edinilen tüm kazanımlarla karma olarak pekiştirilerek konser, dinleti vb. etkinliklerde sergilenecek dağarcık oluşturulması sağlanmalıdır.

12.6.3. Popüler Müzikler

12.6.3.1. Popüler müzik türlerini açıklar.

12.6.3.2. Popüler müzik türlerine ait örnek eserler çalar.

Pop, caz, tango vb. popüler müzik örnekleri geçmişte edinilen tüm kazanımlarla karma olarak pekiştirilerek konser, dinleti, vb. etkinliklerde sergilenecek dağarcık oluşturulması sağlanmalıdır.